

РЕШЕНИЕ

№ 2261

гр. Варна, 22.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 51 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Антония Светлинова

при участието на секретаря Веселина Д. Георгиева
като разгледа докладваното от Антония Светлинова Гражданско дело № 20223110106420 по описа за 2022 година

Производството е по реда на Глава XIII от ГПК.

Образувано е по **предявени по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от „У.Б.” АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: г*****, срещу В. Л. Д., ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес: *****, обективно кумулативно съединени положителни установителни иски с правно основание чл. 9, ал. 1 ЗПК и чл. 33, ал. 1 ЗПК** за приемане за установено в отношенията между страните, че в полза на ищеца съществуват парични вземания срещу ответника за следните суми: **сумата от 2500 лв.**, представляваща главница за разрешен лимит по договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № 305/2648/84237108 от 19.07.2018 г., **сумата от 192,94 лв.**, представляваща неразрешен овърдрафт по договора за кредит към 20.12.2018 г., **сумата от 22,99 лв.**, представляваща неустойка за просрочена редовна лихва по чл. 5.4 договора за кредит, начислена за периода от 20.06.2019 г. до 22.10.2020 г., **сумата от 297,91 лв.**, представляваща неустойка за просрочена главница по чл. 5.4 от договора за кредит, начислена за периода от 20.06.2019 г. до 22.10.2020 г., **ведно със законната лихва върху главницата**, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 23.10.2020 г., до окончателното погасяване на задължението, за които суми е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК по ч.гр.д. № 13527/2020 г. по описа на Районен съд – Варна, 51-ви състав.

В исковата молба ищецът твърди, че между страните е сключен договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № 305/2648/84237108 от 19.07.2018 г., по силата на който е предоставил на ответницата банков кредит – овърдрафт до размер на 2500 лв. срещу насрещното нейно задължение да ползва кредита

целено и да го върне, ведно с начислените лихви, такси, комисионни и други разходи, в срок до 19.06.2019 г., уговорен в чл. 7 от договора. Твърди, че усвояването и погасяването се извършва по посочена банкова сметка. Сочи, че съгласно чл. 12.2.1. дължимите лихви за разрешен овърдрафт се дължат ежемесечно, на число от календарния месец, съвпадащо с датата, на която изтича срокът за издължаване на овърдрафта по чл. 7. Излага, че според чл. 4.1. от договора за усвоените суми е уговорена възнаградителна лихва при променлив годишен лихвен процент, формиран от сбора на референтен лихвен процент (осреднен депозитен индекс) и фиксирана надбавка в размер на 12,82%, като към датата на сключване на договора ГЛП възлиза на 12,95 %, а ГПР – на 13,8417 %. Сочи, че в чл. 5.4. е предвидена мораторна неустойка в размер на законната лихва, която се начислява за срока на просрочието върху всяка просрочена сума, вкл. неразрешен овърдрафт. Твърди, че според уговореното в чл. 11.2 вр. чл. 5.4. ако кредитният лимит е усвоен напълно и кредитополучателят не е платил ежемесечно дължимата лихва по разрешения кредитен лимит, то тази неплатена лихва се отнася като неразрешен овърдрафт и става незабавно изискуем, като се олихвява с лихвата (неустойка) по чл. 5.4. Излага, че съгласно чл. 11.3. вр. чл. 5.4. при неиздължаване на главница (вкл. изискуем овърдрафт или неразрешен овърдрафт) и/или лихва в уговорените за това срокове, цялата ползвана, но неиздължена част, вкл. над разрешения лимит на овърдрафта, се олихвява с лихвата за неразрешен овърдрафт по чл. 5.4. Твърди, че уговорената сума по кредита е предоставена за усвояване на 19.07.2018 г. и усвояването е започнало от 26.07.2018 г. Поддържа, че крайният срок за издължаване на кредита е изтекъл на 19.06.2019 г. и към тази дата ответницата е останала задължена за следните суми, а именно: главница за разрешен овърдрафт в размер на 2500 лв., неразрешен овърдрафт в размер на 192,94 лв., неустойка за просрочена лихва в размер на 22,99 лв. за периода 20.06.2019 г. – 22.10.2020 г. и неустойка за просрочена главница в размер на 297,91 лв. за същия период. Твърди, че за тези суми се е снабдил със заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК, която е връчена на ответницата по реда на чл. 47, ал. 5 от ГПК, респ. са му дадени указания от заповедния съд за предявяване на установителен иск.

По изложените съображения по същество ищецът моли за уважаване на предявените искове и претендира разноски за заповедното и исково производство.

В срока по чл. 131 ГПК назначеният особен представител на ответника депозира **отговор на исковата молба**, в който излага становище за допустимост на предявените искове и основателност на иска за главница в размер на 2500 лв. за разрешен овърдрафт. Оспорва останалите искове като неоснователни. Прави възражение за недействителност на договора за кредит на основание чл. 22 вр. чл. 11, ал. 1, т. 7 от ЗПК, тъй като в същия не е посочен размер на неразрешения овърдрафт. Счита, че на практика неразрешеният овърдрафт представлява техническо записване на изискуема редовна възнаградителна лихва като главница по нов неразрешен кредит, което е с цел неоснователно обогатяване на банката чрез начисляване на наказателна лихва върху възнаградителната лихва. Поддържа, че липсва договор за потребителски кредит за неразрешен овърдрафт и същият е нищожен поради липса на форма, а договорът за кредит – поради

противоречие с добрите нрави. Отделно възразява, че не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1 от ЗПК, като елементите му не са с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12.

С тези аргументи по същество моли за отхвърляне на исковете за неразрешен овърдрафт и начислени неустойки.

В открито съдебно заседание ищецът, чрез процесуалния му представител адв. М. Ж., поддържа исквата молба и представя списък на разноските по чл. 80 ГПК.

Особеният представител на ответника адв. П. Т. поддържа отговора и моли да му бъде увеличено възнаграждението поради фактическата и правна сложност на делото и участието му в изслушването на вещото лице по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза.

След като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съдът намира за установено от фактическа страна следното:

От приложения двустранно подписан договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № 305/2648/84237108 от дата 19.07.2018 г. (л. 17 и сл.) се установява, че кредиторът „У.Б.“ АД е предоставил на кредитополучателя В. Л. Д. кредит в размер на 2500 лв. за текущи разходи, а кредитополучателят се е задължил да го усвоява, ползва целево и връща заедно с начислените лихви, такси, комисионни и други разходи, в предвидените в договора срокове и в съответствие с ОУ – чл. 1 и т. 2 от договора. В чл. 4 е уговорен променлив годишен лихвен процент, формиран от референтен лихвен процент – осреднен депозитен индекс съгласно раздел III от ОУ, възлизащ на 0,13 %, и фиксирана надбавка в размер на 12,82 %, или 12,95 % към датата на сключване на договора. Промяната на лихвата и условията за това са регламентирани в чл. 11.4 от договора и чл. 9 и сл. от ОУ. Съгласно чл. 5.1 от договора ГПП е в размер на 13,8417 %, а общата сума, дължима по кредита – в размер на 2830,26 лв. Според чл. 5.4. върху всяка просрочена сума по кредита, в т.ч. неразрешен овърдрафт, се начислява обезщетение (неустойка) за забава в размер на действащата законна лихва според валутата на дълга. В чл. 6 от договора е уговорен срок за усвояване на кредита от 19.07.2018 г. до 19.07.2019 г., а в чл. 7 е регламентиран срок за погасяване до 19.06.2019 г. Според чл. 11.2 при неиздължаване от страна на кредитополучателя на ежемесечно дължима лихва по усвоената част от кредита, тази лихва се отнася като усвоена част от разрешения кредитен лимит. Ако кредитният лимит е усвоен изцяло, то неплатената лихва се отнася като неразрешен овърдрафт и той се олихвява с лихвата по чл. 5.4. и е незабавно изискуем. Съгласно чл. 11.3 при неиздължаване на главница (изискуем разрешен и/или неразрешен овърдрафт) и/или лихва цялата ползвана, но неиздължена част, вкл. над разрешения лимит на овърдрафта се олихвява с лихва за неразрешен овърдрафт по чл. 5.4. Лихвите по чл. 11.2 и чл. 11.3 са незабавно изискуеми, считано от датата на забавата, към която се начисляват – чл. 12.2.2. Според чл. 12.2.1 лихвите за усвоен разрешен овърдрафт се дължат и изплащат ежемесечно на число от календарния месец, съвпадащо с датата от месеца, на която изтича срокът за издължаване на овърдрафта по чл. 7, тоест на 19-то число от съответния месец.

Приобщени към доказателствата са и Общи условия, при които „У.Б.“ АД предоставя потребителски кредити на физически лица (л. 21 и сл.), подписани от кредитополучателя на всяка страница.

Приложен е и погасителен план (л. 28), изготвен при условие, че за целия срок на договора е усвоен пълният лимит на овърдрафта, и съобразно действащия към датата на договора лихвен процент с падеж на месечната вноска 19-то число на месеца.

Ангажирано от ищеца е и искане за кредит на физическо лице вх. № 0305-67-006638/18.07.2018 г, (л. 29 и сл.), попълнено от В. Л. Д., с отразен размер на искания кредит от 2500 лв.

От приетото и неоспорено от страните заключение на допуснатата съдебно-счетоводна експертиза (л. 109 и сл.) се установява, че предоставеният от банката и усвоен от кредитополучателя лимит е 2 500 лв. Според заключението към 23.10.2020 г. разрешеният овърдрафт по възникналото кредитно задължение представлява разрешеният лимит по потребителския кредит, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка с IBAN BG09UNCR70001523179365, и възлиза на 2 500 лв., а неразрешеният лимит по кредита към същата дата възлиза на 192,94 лв. Вещото лице определя дължимата неустойка (10 %) върху просрочената редовна лихва от 192,94 лв. за периода 20.06.2019 г. – 23.10.2020 г. в размер на 22,99 лв., а дължимата неустойка върху просрочената главница от 2500 лв. за същия период – в размер на 297,91 лв. Съгласно заключението годишният лихвен процент по кредита е променян, но в посока намаление спрямо договорения от 12.95 % към датата на договора в резултат на спадането на осреднения депозитен индекс (референтния лихвен процент).

От материалите по приобщеното ч.гр.д. № 13527/2020 г. по описа на Районен съд – Варна е видно, че въз основа на подадено на 23.10.2020 г. заявление от „У.Б.“ АД срещу В. Л. Д. е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК за процесните суми по договора за кредит. Поканата за доброволно изпълнение, ведно със заповедта, е връчена на длъжника по реда на чл. 47, ал. 5 ГПК и кредиторът е предявил настоящите установителни иски в указания от заповедния съд едномесечен срок по чл. 415, ал. 4 ГПК.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Обективно кумулативно съединените положителни установителни иски, с които съдът е сезиран, са **допустими**, доколкото са налице общите предпоставки за съществуването и надлежно упражняване на правото на иск, както и специалните такива, свързани с реда за търсената защита по чл. 422, ал. 1 ГПК (съгласно т. 10а от Тълкувателно решение по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК на ВКС), последните установени от заповедното дело.

Предмет на исковите е установяване със сила на присъдено нещо съществуването на обективирания в заповедта за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК парични вземания за главница, договорна лихва и мораторна неустойка по сключен между страните договор за кредит овърдрафт, поради което **основателността** на претенциите е обусловена от следните кумулативни материалноправни предпоставки, а именно: 1.) наличието на валидно възникнало облигационно правоотношение по процесния договор за

кредит; 2.) усвояването на уговорения кредитен лимит от 2500 лв., 3.) валидно уговорена клауза за мораторна неустойка (наказателна лихва); 4.) настъпила изискуемост на задълженията в претендирания размер, както и 5.) неизпълнение на същите от страна на ответника. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест в процеса, обективирани в разпоредбата на чл. 154, ал. 1 ГПК, в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на положителните факти, пораждащи съдебно предявените вземания. По отношение на неизпълнението, което е отрицателен факт от действителността, е достатъчно твърдението на ищеца, като ответната страна носи доказателствената тежест да установи положителния факт, който го изключва, а именно точно изпълнение и/или други правопогасяващи или правоизключващи факти.

От коментираните по-горе писмени доказателствени средства се доказва, че на 19.07.2018 г. между страните е сключен процесният договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № 305/2648/84237108, сключен при Общи условия. Според чл. 1 от договора с подписването му ответникът е декларирал, че са му предоставени и е запознат с приложимите Общи условия на банката и приема прилагането им при уреждане на отношенията между страните. Затова и на основание чл. 298, ал. 1, т. 1 от ТЗ клаузите от Общите условия (ОУ) са станали задължителни за него.

Договорът има характеристиките на потребителски такъв и уговореният срок за погасяване на кредита под формата на овърдрафт е по-дълъг от три месеца, поради което отношенията между страните се регулират от нормите на Закона за потребителския кредит, обн. ДВ. бр. 18 от 5 март 2010 г., в редакцията му, доп. ДВ. бр. 51 от 19 Юни 2018 г. (ЗПК), действаща към момента на сключване на сделката – арг. от чл. 3, ал. 2 ЗПК. Материалноправните норми на посочения специален закон са императивни и за тяхното спазване съдът следи служебно.

От гореизложеното съдържание на договора се установява, че са спазени изискванията на ЗПК и същият е валиден, а възраженията на особения представител на ответника в обратна насока - неоснователни. Уговорените между страните клаузи са обективирани на хартиен носител и са формулирани по ясен и разбираем начин, както и с еднакъв шрифт по вид, формат и размер, не по-малък от 12, с което е спазена регламентираната в чл. 10, ал. 1 ЗПК форма за действителност на договора. В съдържанието му е поместена и необходимата за потребителя задължителна информация по чл. 11, ал. 1, т. 7-10 и т. 20 ЗПК относно общия размер на кредита и начина на усвояването му, приложимия лихвен процент, годишния процент на разходите, вкл. взетите предвид допускания за определянето му и общата сума, дължима от потребителя, както и правото на последния да се откаже от договора в определен срок. Отделно от това е предвидена изрично възможността за отнасяне на неплатената договорна лихва като неразрешен овърдрафт. Размерът на последния не е известен към момента на сключване на договора и зависи от бъдещото поведение и изправността на потребителя, поради което непосочването му в договора не представлява нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 7 ЗПК, каквито доводи застъпва особеният представител на ответника.

Не е налице и противоречие на потребителския договор с добрите

направи, тъй като клаузата на чл. 11.2 от договора, в която е предвиден неразрешеният овърдрафт, е уговорена в рамките на свободата на договаряне по чл. 9 ЗЗД и съответства на принципите на добросъвестност и справедливост, приложими в гражданскоправните отношения. Възможността за начисляване на законна лихва за забава върху договорната лихва (неразрешен овърдрафт) също не води до положителен извод за неоснователно обогатяване на кредитора, тъй като той има право да получи това минимално санкционно плащане върху просроченото негово възнаграждение за предоставения кредитен ресурс. Въпросното право е регламентирано изрично и в разпоредбата на чл. 33, ал. 1 ЗПК, според която при забава на потребителя кредиторът има право на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата.

Договоротът е подписан от страните и автентичността на документа не е оспорена, поради което настоящият съдебен състав намира, че е налице валидно възникнало облигационно правоотношение между ищеца „У.Б.“ АД и ответницата В. Л. Д..

От заключението на съдебно-счетоводната експертиза, което съдът кредитира напълно като компетентно изготвено, правилно и обосновано, се доказва пълното усвояване на кредита до размера на уговорената сума от 2500 лв. Следователно по силата на възникналата облигационна връзка за ответницата е възникнало насрещното задължение да върне усвоените средства заедно с уговорената възнаградителна лихва, платима до 19-то число на съответния месец.

Пак от експертното заключение се доказва, че ответницата не е обслужвала редовно кредита и е изпаднала в забава, като към 23.10.2020 г., когато е подадено заявлението по чл. 417 ГПК, неизплатеният разрешен овърдрафт възлиза на 2 500 лв., а неразрешеният лимит - на 192,94 лв. Изискуемостта на усвоените средства е настъпила с изтичане на уговорения краен срок за погасяване на кредита на 19.06.2019 г., а нерезрешеният овърдрафт е станал назабавно изискуем – арг. от чл. 11.2 от договора.

Няма данни за извършено плащане на дължимите суми в предвидения за това срок, поради което ответницата е изпаднала в забава и на основание чл. 33, ал. 1 и ал. 2 ЗПК и чл. 5.4. от договора е възникнало задължението ѝ за заплащане на лихва (неустойка) за забава в размер на законната лихва. Според експертното заключение лихвата върху просрочената редовна лихва от 192,94 лв. за процесния период от 20.06.2019 г. до 23.10.2020 г. е в размер на търсената сума от 22,99 лв., а лихвата върху просрочената главница от 2500 лв. за същия период – в размер на претендираните 297,91 лв.

От гореизложеното следва, че предявените иски са доказани по основание и размер и следва да бъдат уважени, като се приеме за установено в отношенията между страните съществуването на процесните вземания на ищеца, за които е издадена заповед за незабавно изпълнение, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 23.10.2020 г., до окончателното погасяване на задължението.

По възнаграждението на особения представител:

Съдът намира, че на назначения особен представител адв. П. Т. Т., вписан в АК-гр.Варна, следва да бъде изплатено възнаграждение за

осъщественото процесуално представителство на ответницата по делото, изразяващо се в депозиране на писмен отговор на исковата молба и явяване в проведеното открито съдебно заседание, в размер на определения депозит от **400 лв.**, за която сума да се издаде разходен касов ордер. Основание за увеличение на възнаграждението липсва.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК, с оглед изхода на делото и предвид направеното искане, в полза на ищеца следва да бъдат присъдени направените в исковото производство разноси в общ размер на **1460,08 лв.**, от които: 189,72 лв. за държавна такса, 400 лв. за депозит за особен представител, 300 лв. за депозит за вещо лице и 570,36 лв. с вкл. ДДС за адвокатско възнаграждение, доказателства за реалното заплащане на което са представени – фактура № 100000227/05.05.2022 г. и извлечение от сметка, удостоверяващо получено плащане по фактурата на 10.05.2022 г.

Съгласно задължителните указания, дадени в т. 12 на Тълкувателно решение № 4/2013 г., ОСГТК на ВКС, съдът, който разглежда иска, предявен по реда на чл. 422 ГПК, следва да се произнесе за дължимостта на разноските, направени и в заповедното производство. Такива са присъдени с издадената заповед за незабавно изпълнение в размер на **111,88 лв.** и тази сума следва да бъде възложена в тежест на ответника.

Предвид изхода на спора, разноси на ответната страна не се следват.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните по предявените по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК установителни иски, **че в полза на ищеца „У.Б.” АД**, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: Г*****, **съществуват парични вземания срещу ответника В. Л. Д.**, ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес: *****, **за следните суми: сумата от 2500 лв.** (две хиляди и петстотин лева), представляваща главница за разрешен лимит по договор за банков потребителски кредит на физическо лице, усвояван чрез овърдрафт по разплащателна сметка № 305/2648/84237108 от 19.07.2018 г., **сумата от 192,94 лв.** (сто деветдесет и два лева и деветдесет и четири стотинки), представляваща неразрешен овърдрафт по договора за кредит към 20.12.2018 г., **сумата от 22,99 лв.** (двадесет и два лева и деветдесет и девет стотинки), представляваща неустойка за просрочена редовна лихва по чл. 5.4 договора за кредит, начислена за периода от 20.06.2019 г. до 22.10.2020 г., както и **сумата от 297,91 лв.** (двеста деветдесет и седем лева и деветдесет и една стотинки), представляваща неустойка за просрочена главница по чл. 5.4 от договора за кредит, начислена за периода от 20.06.2019 г. до 22.10.2020 г., **ведно със законната лихва върху главницата**, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 23.10.2020 г., до окончателното погасяване на задължението, за които суми е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК по ч.гр.д. № 13527/2020 г. по описа на Районен съд – Варна, 51-ви състав.

ОСЪЖДА В. Л. Д., ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес: *****, **да заплати на „У.Б.” АД,** ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: г*****, **сумата от 1460,08 лв.** (хиляда четиристотин и шестдесет лева и осем стотинки) за сторените в исковото производство съдебно-деловодни разноски, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА В. Л. Д., ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес: *****, **да заплати на „У.Б.” АД,** ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: г*****, **сумата от 111,88 лв.** (сто и единадесет лева и осемдесет и осем стотинки) за сторените в заповедното производство съдебно-деловодни разноски, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ДА СЕ ИЗПЛАТИ на назначения особен представител на ответника адв. П. Т. Т., вписан в АК-гр.Варна, **възнаграждение в размер на 400 лв.** (четиристотин лева) от внесения за целта депозит, за което да се издаде разходен касов ордер.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните, чрез процесуалните им представители, на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____